
FINANCIAL ANALYSIS OF LIQUIDITY AND ACTIVITIES INDICATORS ON THE EXAMPLE OF THE COMPANY SRBIJAGAS

Dušica Karić

Belgrade Business and Arts Academy of Applied Studies, Serbia, prof.dusica@gmail.com

Abstract: The financial management of the company is based on information and monitoring of complex indicators of financial operations, ie financial analysis of operations. Business results represent certain material and financial effects or effects that the company achieves in a certain period of time. The business of the company is realized through the realization of numerous diverse and mutually conditioned activities that are grouped into appropriate functions. Functions are formulated as grouped related jobs of common tasks and goals. Financial analysis is a detailed examination of the financial and economic situation and business results of a particular company. It is performed on the basis of the financial reports of that company, where a realistic and objective picture of the company's strength is considered. With the help of financial analysis, the financial position and activity of the company are assessed. The balance sheet items themselves have a small analytical value, so the ratio numbers are calculated. Ratio numbers belong to the group of the most frequently used instruments for analytical presentation and assessment of the financial position of a company. These are relations and realizations of different economic quantities that can be important for the assessment of financial status. This paper analyzes, considers and systematizes financial indicators for assessing the business of a particular company. The main task and subject of this research is to determine the financial position, as well as the success of the company "Srbijagas" on the basis of indicators. The research procedure is performed on the basis of a comparative analysis of the content of documents and is included in the period from 01.01.2016 to 31.12.2019. During the analysis, the official accounting reports were used, which were taken from the website of the Serbian Business Registers Agency. The following were used as a starting point for the analysis: balance sheet, income statement, statement of other results, cash flow statement and notes to the financial statements. The financial indicators obtained by this analysis help the company to get better acquainted with its business and thus improve its position in the business environment.

Keywords: liquidity, profitability, financial analysis, balance sheet, income statement.

FINANSIJSKA ANALIZA POKAZATELJA LIKVIDNOSTI I AKTIVNOSTI NA PRIMERU PREDUZEĆA SRBIJAGAS

Dušica Karić

Beogradska Akademija Poslovnih i Umetničkih Strukovnih Studija, Srbija, prof.dusica@gmail.com

Apstrakt: Finansijsko upravljanje kompanija bazira se na informacijama i praćenju složenih pokazatelja finansijskog poslovanja, odnosno finansijskoj analizi poslovanja. Rezultati poslovanja predstavljaju određene materijalne i finansijske efekte ili učinke koje preduzeće ostvaruje u određenom vremenskom periodu. Poslovanje preduzeća realizuje se preko ostvarivanja brojnih raznovrsnih i međusobno uslovljenih aktivnosti koje su grupisane u odgovarajuće funkcije. Funkcije se formulišu kao grupisani srodni poslovi zajedničkih zadataka i ciljeva. Finansijska analiza je detaljno ispitivanje finansijskog i ekonomskog stanja i rezultata poslovanja određenog preduzeća. Obavlja se na osnovu finansijskih izveštaja tog preduzeća, gde se sagledava realna i objektivna slika snage preduzeća. Pomoću finansijske analize ocenjuje se finansijski položaj i aktivnost preduzeća. Same bilansne pozicije imaju malu analitičku vrednost, pa se zato računaju racio brojevi. Racio brojevi spadaju u grupu najčešće korišćenih instrumenata za analitičko iskazivanje i ocenu finansijskog položaja preduzeća. Ovaj rad analizira razmatra i sistematizuje finansijske indikatore za procenu poslovanja konkretnog preduzeća. Osnovni zadatak i predmet ovog istraživanja je da se na osnovu pokazatelja utvrdi finansijski položaj, kao i uspešnost preduzeća, „Srbijagas.“ Postupak istraživanja se vrši na osnovu uporedne analize sadržaja dokumenata i obuhvaćen je u periodu od 01.01.2016.- 31.12.2019. godine. Prilikom analize korišćeni su zvanični računovodstveni izveštaji, koji su preuzeti sa sajta Agencije za privredne registre. Kao polazna osnova za analizu korišćeni su: bilans stanja, bilans uspeha, izveštaj o ostalom rezultatu, izveštaj o tokovima gotovine i napomena uz finansijske izveštaje. Finansijski pokazatelji dobijeni ovom analizom pomažu preduzeću da se bolje upoznaju sa svojim poslovanjem i da na taj način poboljšaju svoj položaj u poslovnom okruženju.

Ključne reči: likvidnost, profitabilnost, finansijska analiza, bilans stanja, bilans uspeha.

1. FINANSIJSKA ANALIZA

Svako preduzeće koje posluje teži da opstane na tržištu i ostvari dobit. Postoje i obaveze koje preduzeće mora da ispuni kako bi moglo da posluje na tržištu. Jedna od vrlo važnih obaveza preduzeća je posedovanje računovodstvene službe. Ova služba je izuzetno važna jer upravo iz ove službe dobijamo podatke o poslovnim transakcijama koji se obrađuju u izveštaje. Ti izveštaji se zatim koriste u finansijskoj funkciji. Preduzeće teži ka detaljnoj analizi finansijskih izveštaja, što nazivamo finansijska analiza. Finansijska analiza je jedan od ključnih aktivnosti finansijskog sektora u preduzeću, jer se na osnovu toga donose odluke o upotrebi sredstava u preduzeću. Finansijska analiza u praksi služi kao podrška poslovnom odlučivanju. Podaci o poslovanju preduzeća se pomoću finansijske analize transformišu u informacije koje su neophodne za donošenje poslovnih odluka. Ove informacije su korisne i interesnim i zainteresovanim stranama. Izvori informacija su brojni, mogu se naći u preduzeću ali i izvan preduzeća. Koju ćemo informaciju koristiti zavisi od zadatka koji je postavljen. Analizom finansijskih izveštaja možemo saznati brojne karakteristike o poslovanju preduzeća. Možemo saznati: o likvidnosti preduzeća, profitabilnosti, solventnosti, aktivnosti, vrednosti. Osim ovih pokazatelja, finansijska analiza se bavi transformacijom numeričkih podataka iz finansijskih izveštaja radi utvrđivanja mera različitih kategorija poslovnih performansi (Žarkić, Joksimović, Benković i Milosavljević, 2013). Finansijskom analizom se ispituju ostvareni rezultati poslovanja, trenutno finansijsko i ekonomsko stanje preduzeća, te njihove perspektive. Informaciona podloga za finansijsku analizu jesu bazični finansijski izveštaji o stanju i uspehu preduzeća, odnosno bilans stanja i bilans uspeha.

Preduzeće Srbijagas na čijem primeru smo i odradili ovu finansijsku analizu pripada Javnim preduzećima za transport, skladištenje, distribuciju i trgovinu prirodnog gasa. Pretežna delatnost preduzeća je trgovina gasovnim gorivima preko gasovodne mreže. Efikasna i kvalitetna realizacija Energetskog bilansa i Strategije razvoja energetike Republike Srbije čine glavne delove poslovne politike preduzeća. Ovo preduzeće je ujedno i lider na gasnom tržištu Srbije. Obavlja delatnosti od javnog značaja i opšteg interesa države

U ovom radu korišćeni su podaci sa sajta Agencije za privredne registre, odakle smo preuzeli finansijske izveštaje, na osnovu kojih smo izvršili finansijsku analizu, odnosno pokazatelje likvidnosti i aktivnosti u periodu od četiri godine poslovanja, i uporednom analizom došli do određenih zaključaka o poslovanju preduzeća „Srbijagas”.

2. ANALIZA LIKVIDNOSTI

Likvidnost preduzeća predstavlja sposobnost preduzeća da u svakom momentu može da izmiri dospеле obaveze i nastavi sa poslovanjem. Pored likvidnosti preduzeća postoji i likvidnost pojedinačnog sredstva koja predstavlja sposobnost sredstva da se konvertuje u gotovinu. Gotovina je najlikvidnija, upravo iz tog razloga njome se obaveze mogu izmirivati odmah. Svako preduzeće teži optimalnoj likvidnosti, koja u odnos stavlja obrtna sredstva i kratkoročne obaveze. Ovaj odnos bi trebao da bude 2:1. Kod ovog pokazatelja treba biti oprezan, jer može doći do nagomilavanja zaliha. Upravo iz tog razloga iz obrtnih sredstava isključujemo zalihe. Test gde isključujemo zalihe iz obrtnih sredstava nazivamo „acid“ test. Ovaj test nalaže odnos 1:1, odnosno odnos obrtnih sredstava umanjjenih za zalihe i kratkoročnih obaveza bude 1:1 (Milosavljević, Obradović, Dmitrović i Rakić, 2019).

Tabela br. 1. Pokazatelji likvidnosti, racio opšte likvidnosti

Racio opšte likvidnosti=obrotna sredstva/kratkoročne obaveze				
	2016	2017	2018	2019
Obrtna sredstva	29.308.493	26.844.623	29.044.329	46.323.144
Kratkoročne obaveze	157.527.832	162.516.243	172.483.094	49.034.665
Racio opšte likvidnosti	0,19	0,17	0,17	0,94

Racio opšte likvidnosti je racio koji označava da li preduzeće ima dovoljan novčani tok da ispuni kratkoročne obaveze, iskoristi mogućnost i privuče povoljne uslove kreditiranja (Simonović, Joksić i Travica, 2019). Kada govorimo strogo matematički ovaj racio pokazuje da je tokom 2016. godine preduzeće Srbijagas sa 0,19 novčanih jedinica obrtnih sredstava pokrilo svaku novčanu jedinicu vrednosti kratkoročnih obaveza, zatim 2017. i 2018. godine sa 0,17 novčanih jedinica obrtnih sredstava pokrivena svaka novčana jedinica vrednosti kratkoročnih obaveza dok 2019. godine sa 0,94. Možemo uvideti da najveća pokrivenost je tokom 2019. godine, odnosno da racio opšte likvidnosti iznosi 0,94

Tabela br. 2. Pokazatelj likvidnosti, racio ubrzane likvidnosti

Racio ubrzane likvidnosti= likvidna sredstva/kratkoročne obaveze				
	2016	2017	2018	2019
Obrtna sredstva	29.308.493	26.844.623	29.044.329	46.323.144
Zalihe	8.529.611	9.072.949	9.364.114	21.915.869
Kratkoročne obaveze	157.527.832	162.516.243	172.483.094	49.034.665
Racio ubrzane likvidnosti	0,13	0,11	0,11	0,50

Kada govorimo o raciu ubrzane likvidnosti poželjan je odnos 1:1. S obzirom da tokom 2016. godine, 2017. godine, 2018. godine i 2019. godine, preduzeće Srbijagas je ostvarilo racio ubrzane likvidnosti 0,13 zatim 0,11 i 0,11 kao i 0,50 što nam govori da svaki dinar kratkoročnih obaveza je pokriven sa 0,13 zatim 0,11 i 0,11 kao i 0,50 dinara likvidnih sredstava. Iz ovoga možemo izvući zaključak da preduzeće Srbijagas nije likvidno jer ne ostvaruje odnos 1:1 (Karić, 2017).

Tabela br. 3. Pokazatelji likvidnosti, racio trenutne likvidnosti

Koeficijent trenutne likvidnosti=gotovina/kratkoročne obaveze				
	2016	2017	2018	2019
Gotovina	746.488	3.374.929	2.487.272	726.751
Kratkoročne obaveze	157.527.832	162.516.243	172.483.094	49.034.665
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,005	0,002	0,14	0,015

Tabela br.4. Pokazatelji likvidnosti, neto obrtna sredstva

Neto obrtna sredstva=kratkoročna sredstva-kratkoročne obaveze				
	2016	2017	2018	2019
Kratkoročna sredstva	29.308.493	26.844.623	29.044.329	46.323.144
Kratkoročne obaveze	157.527.832	162.516.243	172.483.094	49.034.665
Neto obrtna sredstva	-128.219.339	-135.671.620	-143.438.765	-2.771.521

Kada analiziramo tabelu gde smo obračunali neto obrtna sredstva, videćemo da tokom sve tri godine koje smo analizirali neto obrtna sredstva imaju negativnu vrednost. Šta to znači? Kada neto obrtna sredstva imaju negativnu vrednost preduzeće nije u situaciji da isplaćuje poslovne troškove (plate, obaveze prema dobavljačima,...) (Knežević, Mitrović, Vujić i Grgur, 2019). Ovaj pokazatelj nam takođe govori da preduzeće svojim obrtnim sredstvima ne može da pokrije celokupna kratkoročna zaduženja. U ovom slučaju neto obrtna sredstva nam pokazuju onaj deo osnovnih sredstava koji je finansiran kratkoročnim izvorima (Joksimović, Benković i Milosavljić, 2013).

Tabela br. 5. Pokazatelj likvidnosti, koeficijent finansijske stabilnosti

Koeficijent finansijske stabilnosti=stalna sredstva/(kapital+dugoročne obaveze)				
	2016	2017	2018	2019
Stalna sredstva	99.706.309	107.782.873	140.450.907	156.232.760
Kapital	36.217.772	36.217.772	36.217.772	72.051.556
Dugoročne obaveze	34.641.739	18.721.382	19.444.157	30.098.369
Koeficijent finansijske stabilnosti	1,40	1,96	2,52	1,53

Koeficijent finansijske stabilnosti je tokom sve tri godine koje posmatramo bio veći od 1, što nije tako dobro za preduzeće. Kada ovaj koeficijent raste smanjuje se likvidnost i finansijska stabilnost preduzeća. Ovaj pokazatelj nam kazuje da tokom 2016. godine 1,40 dinara dugoročnih izvora korišćeno je za finansiranje dugoročnih sredstava, zatim 2017. godine 1,96 dinara a 2018. godine 2,52 dinara a tokom 2019. godine 1,53 (Milosavljević, Obradović, Dmitrović i Rakić, 2019). Ono što takođe možemo uočiti jeste da je koeficijent finansijske stabilnosti 2016. godine „krenuo uzlaznom putanjom“ što nije dobro za preduzeće, dok je 2019. godine ovaj koeficijent zabeležio pad u odnosu na 2018. godinu.

3. ANALIZA AKTIVNOSTI

Kada govorimo o aktivnosti preduzeća mislimo na težnju za efikasnim korišćenjem sredstava. Svako preduzeće teži da minimalnim sredstvima ostvari što veći obim aktivnosti. Aktivnost zapravo predstavlja broj puta koliko se određena pozicija obrne tokom jedne godine. Aktivnost preduzeća utiče na profitabilnost ali i na likvidnost

preduzeća. Najznačajniji pokazatelji aktivnosti su: obrt kupaca, obrt zaliha, obrt gotovine, obrt obrtnih sredstava i obrt ukupnih poslovnih sredstava (Bojović, 2006).

Tabela br. 6. Pokazatelj aktivnosti, obrt kupaca

Koeficijent obrta kupaca=prihod od prodaje/prosečan saldo kupaca				
	2016	2017	2018	2019
Neto prihod od prodaje	64.423.510	70.872.716	79.269.271	91.486.700
Prosečan saldo kupaca	19.090.150	9.855.539,5	3.663.618	6.670.044,5
Koeficijent obrta kupaca	3,37	7,19	21,63	13,72

Dobijeni koeficijent, odnosno koeficijent obrta kupaca nam pokazuje da se potraživanja od kupaca naplaćuju prosečno: u 2016. godini 3,37 puta godišnje, u 2017. godini 7,19 puta godišnje, u 2018. godini 21,63 puta godišnje, dok 2019. godine 13,72, odnosno da na svakih 3,37 dinara ostvarenih od prihoda od realizacije ostaje jedan dinar nenaplaćen u potraživanjima od kupaca, kada govorimo o 2017. godini 7,19 dinara, tokom 2018. godine 21,63 dinara itokom 2019. godine 13,72 (Plojević, 2013).

Tabela br. 7. Prosečan period naplate potraživanja od kupaca

Prosečan period naplate potraživanja od kupaca=broj dana/koeficijent obrta kupaca				
	2016	2017	2018	2019
Broj dana	360	360	360	360
Koeficijent obrta kupaca	3,37	7,19	21,63	13,72
Prosečan period naplate potraživanja od kupaca	106,82	50,07	16,64	26,24

Prosečan period naplate potraživanja od kupaca je koeficijent koji dobijamo prosečno vreme trajanja jednog obrta (Krasulja i Ivanišević, 2005). Kada se osvrnemo na tabelu videćemo da se prosečan period naplate od 2016. godine do 2018. godine znatno smanjio odnosno da se skratilo prosečno vreme trajanja jednog obrta.

Tabela br. 8. Pokazatelj aktivnosti, koeficijent obrta zaliha

Koeficijent obrta zaliha=cena koštanja/prosečan saldo zaliha				
	2016	2017	2018	2019
Cena koštanja	39.753.416	49.386.368	56.121.685	64.729.936
Prosečan saldo zaliha	10.203.506	8.801.280	9.218.531,5	15.639.991,5
Koeficijent obrta zaliha	3,90	5,61	6,09	4,14

Ovaj koeficijent nam pokazuje da se zalihe reprodukuju prosečno 3,90 odnosno 5,61 i 6,09 puta godišnje, dok tokom 2019. godine 4,14 puta godišnje. Na svakih 3,90 odnosno 5,61 dinara kao i 6,09 dinara tokom 2018. godine i 4,14 dinara tokom 2019. godine periodičnih rashoda na ime realizacije ostaje vezan 1 dinar u vrednosti zaliha (Knežević, Mitrović, Vujić i Grgur, 2019).

Tabela br. 9. Prosečno vreme trajanja jednog obrta zaliha

Prosečno vreme trajanja jednog obrta zaliha=broj dana/koeficijent obrta zaliha				
	2016	2017	2018	2019
Broj dana	360	360	360	360
Koeficijent obrta zaliha	3,90	5,61	6,09	4,14
Prosečno vreme trajanja jednog obrta zaliha	92,31	64,17	59,11	86,96

Tabela br. 10. Pokazatelj aktivnosti, koeficijent obrta dobavljača

Koeficijent obrta dobavljača=cena koštanja/prosečan saldo dobavljača				
	2016	2017	2018	2019
Cena koštanja	39.753.416	49.386.368	56.121.685	64.729.936
Prosečan saldo dobavljača	15.946.484	8.540.304,5	5.013.130,5	7.813.289
Koeficijent obrta dobavljača	2,49	5,78	11,19	8,28

Tabela br. 11. Pokazatelj aktivnosti, prosečno vreme plaćanja dobavljačima

Prosečno vreme plaćanja dobavljačima=broj dana/koeffcijent obrta dobavljača				
	2016	2017	2018	2019
360 dana	360	360	360	360
Koeffcijent obrta dobavljača	2,49	5,78	11,19	8,28
Prosečno vreme plaćanja obaveza dobavljačima	144,58	62,28	32,17	43,48

Tabela br. 12. Pokazatelj aktivnosti, koeffcijent obrta ukupnih poslovnih sredstava

Koeffcijent obrta obrtnih sredstava=neto prihod od prodaje/prosečna obrtna sredstva				
	2016	2017	2018	2019
Neto prihod od prodaje	64.423.510	70.872.716	79.269.271	91.486.700
Prosečna obrtna sredstva	20.592.947	28.076.558	27.944.476	37.683.736,5
Koeffcijent obrta poslovnih sredstava	3,13	2,52	2,84	2,43

Ovaj pokazatelj predstavlja odnos prihoda od prodaje i prosečnih obrtnih sredstava organizacije. Koeffcijent obrta poslovnih sredstava koliko puta se prosečno u toku godine obrtna sredstva realizuju kroz prihod. Ovaj pokazatelj nam govori da preduzeće Srbijagas je tokom 2016.godine generisalo 3,13 novčanih jedinica prihoda generisano iz svake jedinice prosečnih obrtnih sredstava, tokom 2017. godine 2,52 novčanih jedinica, tokom 2018. godine 2,84 novčanih jedinica, dok tokom 2019. godine 2,43 novčanih jedinica (Milosavljević, Obradović, Dmitrović i Rakić, 2019).

Tabela br. 13. Pokazatelj aktivnosti, koeffcijent obrta ukupnih poslovnih sredstava

Koeffcijent obrta ukupnih poslovnih sredstava=neto prihod od prodaje/prosečna ukupna sredstva				
	2016	2017	2018	2019
Neto prihod od prodaje	64.423.510	70.872.716	79.269.271	91.486.700
Prosečna ukupna sredstva	128.986.633,5	131.821.149	152.061.366	186.025.570
Koeffcijent obrta ukupnih poslovnih sredstava	0,50	0,54	0,52	0,49

4. ZAKLJUČAK

Preduzeća su danas, više nego ikad pre, izložene dinamičnom i turbulentnom okruženju. U takvim uslovima je neophodno vođenje računa o svim aspektima poslovanja kako bi sve aktivnosti rezultirale poslovnim uspehom. Finansijski izveštaji su upravo skup informacija o finansijskom položaju preduzeća odnosno uspešnosti poslovanja preduzeća. Prilikom izrade ovog rada koristili smo finansijske izveštaje tokom četiri godine. U radu su izloženi samo neki važni pokazatelji kao što su likvidnost i aktivnost koji u velikoj meri oslikavaju poslovanje preduzeća Srbijagas. Analizirajući ove pokazatelje, došli smo do određenih zaključaka. Kada govorimo o pokazateljima likvidnosti, u obzir smo uzeli racio opšte likvidnosti, racio ubrzane likvidnosti, koeffcijent trenutne likvidnosti, neto obrtna sredstva i koeffcijent finansijske stabilnosti. Prilikom analize ovih pokazatelja došli smo do sledećih zaključaka: racio opšte likvidnosti 2016. godine iznosio je 0,19, 2017. godine i 2018. godine iznosio 0,17, dok je 2019. godine iznosio 0,94 što nam govori da preduzeće ne posluje likvidno, jer je preporučen odnos 2:1, a ovo preduzeće ne ostvaruje taj odnos. S obzirom da kratkoročne obaveze ne mogu da pokriju sa svakim dinarom obrtnih sredstava, ovo preduzeće onda mora da vrši dodatnu pokrivenost iz osnovnih sredstava. Racio ubrzane likvidnosti nam daje sledeće podatke, 2016. godine iznosio je 0,13 dok je 2017. i 2018. godine iznosio 0,11 a tokom 2019. godine iznosio je 0,50. Ovaj pokazatelj je poželjan da bude u odnosu 1:1. Preduzeće Srbijagas ne ostvaruje ovaj odnos, s toga dolazimo do zaključka da nam i ovaj pokazatelj govori da ovo preduzeće nije likvidno. Koeffcijent trenutne likvidnosti poželjno je da bude što veći jer što se više smanjuje ovaj koeffcijent smanjuje se i trenutna likvidnost preduzeća, upravo to se dogodilo u preduzeću Srbijagas. Ovaj pokazatelj 2016. godine iznosio je 0,005 dok je 2017. godine iznosio 0,002, 2018. godine 0,14, dok je 2019. godine iznosio 0,015. U sva tri slučaja ovaj koeffcijent nije zadovoljavajući da bismo mogli reci da je preduzeće likvidno. S toga i ovaj pokazatelj nam govori o nelikvidnosti preduzeća. Već na prvi pogled možemo uočiti da je preduzeće nelikvidno jer su tokom sve četiri godine neto obrtna sredstva negativna. Poslednji pokazatelj koji smo uzeli u obzir kada je reč o pokazateljima likvidnosti, je koeffcijent finansijske stabilnosti. Primećujemo da ovaj koeffcijent iz godine u godinu raste, što je

jako loše za preduzeće. Poznato nam je da kada ovaj koeficijent raste opada likvidnost preduzeća. Kao što možemo primetiti svi ovi pokazatelji nam pokazuju da preduzeće Srbijagas tokom 2016., 2017., 2018. i 2019. godine nije likvidno, odnosno da ne može u svakom momentu da odgovori prispelim obavezama.

Pokazatelji aktivnosti su drugi deo naše analize finansijskih izveštaja. Prilikom analize aktivnosti preduzeća Srbijagas, koristili smo sledeće pokazatelje: koeficijent obrta kupca, prosečan period naplate potraživanja od kupaca, koeficijent obrta zaliha, prosečno vreme trajanja jednog obrta zaliha, koeficijent obrta dobavljača, prosečno vreme naplate potraživanja od dobavljača, koeficijent obrta obrtnih sredstava kao i koeficijent obrta ukupnih poslovnih sredstava. Koeficijent obrta kupaca se povećavao tokom tri godine odnosno od 2016.-2018. godine, što znači da se povećala naplata potraživanja od kupaca. Tokom 2019. godine ovaj koeficijent se smanjio. Možemo pretpostaviti da se smanjio jer je preduzeće uočilo da previše rigorozno posluje prema kupcima odnosno daje im jako kratak rok. Sa povećanjem naplate potraživanja smanjuje se i prosečno vreme trajanja jednog obrta. Kada govorimo o zalihama, one se obrnu više od 1 puta godišnje, tokom sve četiri godine koje posmatramo. Takođe možemo uočiti da ovo preduzeće ne drži dugo zalihe, odnosno da obrne zalihe više od 1 puta godišnje. Ovaj koeficijent se povećavao sve do 2018. godine, dok je 2019. godine zabeležen pad. Kada je reč o dobavljačima, primećujemo da se obaveze prema dobavljačima izmiruju sve više iz godine u godinu kao i da se ovaj pokazatelj prepolovio u odnosu na 2017. godinu dok je 2019. ovaj pokazatelj zabeležio blagi rast u odnosu na 2018. godinu. Uočavamo i to da preduzeće iz godine u godinu smanjuje odlaganje plaćanja dobavljačima. Primećujemo da tokom 2016. godine ovo preduzeće je dosta dugo odlagalo isplatu svojih kreditora dok je 2018. godine je to znatno smanjeno na prosečno 32 dana, a tokom 2019. godine je ovo preduzeće ponovo počelo da odlaže isplatu svojih kreditora te s toga prosečno izmiruje obaveze prema svojim kreditorima u roku od 43 dana. Koeficijent obrta obrtnih sredstava nam govori da se obrtna sredstva tokom sve 4 godine realizuju kroz prihode više od 1 put, dok koeficijent obrta ukupnih poslovnih sredstava nam kazuje da preduzeće tokom sve 4 godine ostvaruje manje od 1og dinara neto prihoda od realizacije na svaki dinar uložen u poslovna sredstva.

LITERATURA

- Bojović, P. (2006). Poslovne finansije, Čigoja štampa, Beograd.
- Jeremić, Lj. (2007). Osnovi finansija, Univerzitet Singidunum, Beograd.
- Karić, D. (2017). Poslovne finansije, BPŠ, Beograd.
- Knežević, S., Mitrović, A., Vujić, M., & Grgur, A. (2017). Analiza finansijskih izveštaja, Samostalno izdanje autora, Beograd.
- Krasulja, D., & Ivanišević, M. (2005). Poslovne finansije, Centar za izdavačku delatnost Ekonomskog fakulteta u Beogradu, Beograd.
- Milosavljević, M., Obradović, T., Dmitrović, V., & Rakić, N. (2019). Evaluacija finansijskih performansi, FON, Beograd.
- Plojević, E.M. (2013). Revizija finansijskih izveštaja sa posebnim osvrtom na racio analize, El-Kelimeh, Novi Pazar.
- Simonović, D., Joksić, J., & Travica, J. (2019). Menadžment porodičnih preduzeća, Visoka škola strukovnih studija, Aranđelovac.
- Žarkić Joksimović, N., Benković, S., & Milosavljević, M. (2013). Finansijski menadžment, FON, Beograd.
- http://www.srbijagas.com/?page_id=872